Lietas arhīva Nr. C-1264-17/4
ECLI:LV:RZRT:2017:1027.C32323716.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 27.oktobrī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Kantsone
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "Investo" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu,

Aprakstošā daļa

Prasītājs SIA "Investo" 2016.gada 28.oktobrī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā cēlis maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. A/ par naudas piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1765.panta pirmo daļu, 1763.panta pirmo daļu, 1770., 1771., 1772., 1775., 1779., 2112., 2141., 2128., 2152.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta pirmo daļu, 11., 11.3., 12.pantu, lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam galveno parādu 765,46 EUR un nokavējuma procentus 765,46 EUR;

2) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus;

3) noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – 6% gadā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2015.gada 30.augustā starp prasītāju kā izīrētāju un atbildētāju kā īrnieku tika noslēgts īres līgums par dzīvokļa /adrese A/, 55,5 kv.m. platībā īri ar īres termiņu uz 1 gadu.

Līguma 3.1.puntā noteikts, ka pusēm vienojoties, īres maksa par dzīvokļa lietošanu tiek noteikta EUR 200,00 mēnesī, kuru īrnieks maksā izīrētājam līdz katra tekošā kalendārā mēneša 15.datumam.

Saskaņā ar Līguma 3.1.2.punktu, apsaimniekošanas maksu īrnieks maksā izīrētājam tās faktiskajā apmērā 7 dienu laikā no izīrētāja rēķina nosūtīšanas dienas.

Līguma 3.2.punktā noteikts, ka papildus īres maksai īrnieks maksā izīrētājam nekustamā īpašuma nodokli likumdošanā noteiktajā termiņā un apmērā, saskaņā ar izīrētāja izsniegtajiem rēķiniem.

Līguma 3.3.punktā noteikts, ka papildus īres maksai īrnieks maksā Izīrētājam maksu par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem saskaņā ar Izīrētāja izsniegto rēķinu 7 dienu laikā no rēķina nosūtīšanas dienas. Līguma 3.7.punktā noteikts, ka par katru īres maksas vai citu īres līgumā noteikto maksājumu kavējumu (obligātā maksājuma par nekustamā īpašuma nodokli, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, un citu maksājumu kavējumu), īrnieks maksā izīrētājam nokavējuma procentus 3% apmērā no nesamaksātās summas par katru kavēto samaksas dienu.

Īres līguma 5.9.14.punktā noteikts, ka īrniekam jānovērš visi dzīvokļa bojājumi ne vēlāk kā 1 darba dienas laikā. Ja īrnieks šos bojājumus nenovērš, izīrētājs tos novērš, bet īrniekam ir pienākums apmaksāt bojājumu novēršanas izmaksas (zaudējumus).

2015.gada 30.augustā saskaņā ar pušu parakstīto dzīvokļa nodošanas-pieņemšanas aktu, ar kuru prasītājs nodeva atbildētājai dzīvokli ļoti labā stāvoklī, pēc kosmētiskā remonta.

2016.gada 25.janvārī puses parakstīja vienošanos, kurā atbildētāja apņēmās nomaksāt parādu par īri, sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem, apsaimniekošanas maksu, maksu par nekustamā īpašuma nodokli kopsummā EUR 1088,25 līdz 2016.gada 28.janvārim, bet ja atbildētāja neapmaksā parāda summu, tas īres līgums tiek izbeigts ar 2016.gada 29.janvārī atbildētājas (īrnieces) vainas dēļ, norādot, ka atbildētājai ir pienākums apmaksāt remonta izmaksas par dzīvokļa bojājumiem, kas radušies atbildētājas vai ar to kopā dzīvojošo personu dēļ saskaņā ar dzīvokļa pieņemšanas-nodošanas aktā konstatētajiem dzīvokļa bojājumiem (zaudējumus).

Atbildētāja nenomaksāja parāda summu, un īres līgums tika izbeigts 2016.gada 29.janvārī. Puses sastādīja un parakstīja dzīvokļa pieņemšanas - nodošanas aktu, ar kuru atbildētāja nodeva dzīvokli prasītājam ar sekojošiem bojājumiem, kas nebija dzīvoklim, kad prasītājs nodeva dzīvokli atbildētājai: virtuvē - visas sienas dažās vietās pleķainas, flīzes netīras, durvju stendere netīra. Noberzta grīdas seguma lamināta virsma. Bojāts viens logs (nevar atvērt vēdināšanas režīmā); Lielajā istabā - visas sienas netīras, pleķainas, dažviet noberztas tapetes, rīģipsī izsisti caurumi, viena no sienām netīra ar zilas krāsas švīkām. Grīda dažviet pleķaina, noberzta lamināta virsma. Koridorā - visas sienas netīras, pleķainas, sienā divas skrūves, uz grīdas daži pleķi. Mazajā istabā - visas sienas dažviet pleķainas, uz grīdas daži netīri pleķi, grīdas seguma lamināta virsma vietām noberzta. Vannas istabā - no izlietnes krāna ūdens maisītāja netek karstais ūdens, nedeg vienā lampā spuldzīte, grīdas flīzes vietām netīras. Durvis netīras, pleķainas. Akts sastādīts un parakstīts abām pusēm klātesot, atbildētājai piekrītot aktā fiksētajiem dzīvokļa bojājumiem.

Prasītāja norāda, ka bojājumu novēršanai dzīvoklī vērsies pie SIA "MBB Serviss", kas veica dzīvokļa kosmētisko remontu, kura kopējās izmaksas sastāda 81,64 EUR (remonta darbi veikti 2016.gada 1.februārī), par ko SIA "MBB Serviss" 2016.gada 4.februārī izsniedza prasītājam rēķinu Nr.0068 81,64 EUR apmērā, kuru prasītājs apmaksāja 2016.gada 4.februārī. Tāpat bojājumu novēršanai prasītājs vērsās pie SIA "Vejmars", kas piegādāja dzīvokļa remontam nepieciešamos materiālus, kuru kopējās izmaksas izmaksas sastāda 59,43 EUR, par ko SIA "Vejmars" prasītājam 2016.gada 2.februārī izsniedza rēķinu Nr.VTU16/099, ko prasītājs apmaksāja 2016.gada 3.februārī.

Norāda, ka atbildētāja ir nodarījusi bojājumus dzīvoklim, un ņemot vērā, ka tie radušies atbildētāja vainas dēļ, atbildētājam jāapmaksā prasītājam nodarītie zaudējumi - maksa par veiktajiem remonta darbiem, lai novērstu Dzīvokļa bojājumus, kopsummā 141,07 EUR apmērā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1771., 1772., 1773., 1775., 1779.pantiem.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) prettiesiska vainojama rīcība (ietver arī vainojamības vai attaisnojumu neesamības noskaidrošanu); 2) kaitējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu. (*Prof. Habil.Dr.iur. Kalvis Torgāns. Vainas vai attaisnojuma meklējumi civil tiesībās. Jurista Vārds, Nr.20, 2005.gada 31.maijs*). Tēze nostiprināta Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 2.aprīļa spriedumā Lietā Nr. SKC - 143, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 04.10.2016. spriedumā civillietā Nr.C30622616, Jelgavas tiesas 2016.gada 13.oktobra spriedumā civillietā Nr.C15184116, Dobeles tiesas 2016.gada 13.septembra spriedumā civillietā Nr. C13053016.

Mg. iur. Jānis Kārkliņš ir norādījis: "Vērtējot civiltiesiskās atbildības pamatus, pietiktu konstatēt trīs zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus - zaudējumu apmēru, cēloņsakarību un prettiesisku rīcību, kuru nosakot, cita starpā tiek ņemti vērā prettiesisku rīcību (tātad vainu) neizslēdzošie apstākļi (likumiskie attaisnojumi) (*Mg. Iur. Jānis Kārkliņš, LU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedras pasniedzējs, doktorants. Vainas nozīme, nosakot civiltiesisko atbildību. Jurista vārds, Nr.15, 2005.gada 26.aprīlis*).

Prasītājs uzskata, ka atbildētāja ir vainojama bojājumu nodarīšanā dzīvoklim, kas uzskaitīti 2016.gada 29.janvāra Pušu parakstītā pieņemšanas -

nodošanas aktā, jo atbildētājai lietošanā tika nodots tīrs, izremontēts dzīvoklis, pēc kosmētiskā remonta, ļoti labā stāvoklī. Atbildētāja apņēmās īres līguma laikā lietot dzīvokli, nenodarot tam bojājumus. Pretēji tam, atbildētāja nodeva prasītājam dzīvokli ar nodošanas-pieņemšanas aktā konstatētiem bojājumiem, kuru likvidēšanai prasītājs ir izlietojis 141,07 EUR. Atbildētāja īres līgumā apņēmās atlīdzināt prasītājam nodarītos zaudējumus saistībā ar viņas vai trešo personu nodarītajiem bojājumiem.

Tādējādi pastāv priekšnoteikumu esamība zaudējumu atlīdzības pienākumam, tas ir, konstatējams nodarīto zaudējumu esamība un to apmērs, atbildētājas prettiesiska rīcība un vaina zaudējumu nodarīšanā, un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem.

2015.gada 14.decembrī prasītājs izsniedza atbildētājai rēķinu par nekustamā īpašuma nodokli, apsaimniekošanas maksu un komunālajiem pakalpojumiem Nr. 1904 ar apmaksas termiņu 155,73 EUR apmērā, 2016. gada 5.janvārī prasītājs izsniedza atbildētājai īres maksas rēķinu Nr.2002 ar apmaksas termiņu 2016.gada 15.janvāris 200,00 EUR apmērā, 2016.gada 20.janvārī prasītājs izsniedza atbildētājai rēķinu Nr.2088 ar apmaksas termiņu 2016.gada 27.janvāris par komunālajiem pakalpojumiem, nekustamā īpašuma nodokli un apsaimniekošanas maksu 155,03 EUR apmērā, 2016.gada 18.februārī prasītājs izsniedza atbildētājai rēķinu Nr.2271 ar apmaksas termiņu 254,70 EUR apmērā.

Atbildētāja prasītāja rēķinus nav apmaksājusi. Atbildētājas parāda summa prasītājam sastāda 765,46 EUR.

2016.gada 10.martā prasītājs nosūtīja atbildētājai pretenziju ar lūgumu apmaksāt parāda summu līdz 2016.gada 30.martam, pielikumā pievienojot neapmaksātos rēķinus, vienlaicīgi norādot, ka parāda nesamaksas gadījumā prasītājs būs spiests griezties tiesā, tomēr atbildētāja parādu nav nomaksājusi līdz pat prasības celšanas dienai.

Par īres līgumā noteikto maksājumu samaksas kavējumu saskaņā ar īres līguma 3.7.punktu atbildētājam jāmaksā prasītājam nokavējuma procenti, bet ņemot vērā, ka vēl nokavējuma procentu apmērs ir sasniedzis kapitāla lielumu, procenti jāmaksā pamatparāda 765,46 EUR apmērā.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par prasību tiesai nav sniegusi, lai gan par celto prasību un lietas izskatīšanu viņai paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21] un 250.[25] pantu.

Motīvu daļa

Izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir daļēji apmierināma.

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 2112.pantu, noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu, augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķīruma līgums – īre.

No lietas materiāliem redzams, ka 2015.gada 30.augustā starp SIA "Investo" kā izīrētāju un atbildētāju kā īrnieci noslēgts īres līgums par dzīvokļa /adrese A/, īri. Īres termiņš līdz 2016.gada 29.augustam.

No lietai pievienotā 2015.gada 22.jūnijā parakstītā nekustamā īpašuma /adrese A/ nodošanas – pieņemšanas akta redzams, ka to parakstījušas abas puses.

Civillikuma 2141.pants nosaka, ka nomniekam un īrniekam jāsamaksā nomas un īres maksa līgumā noteiktos termiņos; novilcinot maksājumus, viņam jāmaksā nokavējuma procenti.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.pantu, dzīvojamās telpas īre ir dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nodošana citai personai par maksu. Savukārt minētā likuma 12.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvojamās telpas īres maksa maksājama dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos.

Saskaņā ar noslēgtā līguma 3.1.2.punktu, apsaimniekošanas maksu īrnieks maksā izīrētājam tās faktiskajā apmērā 7 dienu laikā no izīrētāja rēķina nosūtīšanas dienas. Līguma 3.2.punktā noteikts, ka papildus īres maksai īrnieks maksā Izīrētājam nekustamā īpašuma nodokli likumdošanā noteiktajā termiņā un apmērā, saskaņā ar izīrētāja izsniegtajiem rēķiniem. Līguma 3.3.punktā noteikts, ka papildus īres maksai īrnieks maksā Izīrētājam maksu par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem saskaņā ar Izīrētāja izsniegto rēķinu 7 dienu laikā no rēķina nosūtīšanas dienas.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No lietā esošās 2016.gada 25.janvāra vienošanās pie 2015.gada 30.augustā noslēgtā īres līguma redzams, ka puses vienojušās, ka atbildētāja līdz 2016.gada 28.janvārim samaksās atbildētājam 1088,25 EUR saskaņā ar rēķiniem Nr.1820, Nr.1904, Nr.2002, Nr.2088. Saskaņā ar vienošanās 2.punktu, ja atbildētāja līdz 2016.gada 28.janvārim nesamaksā minēto summu, tad 2016.gada 29.janvārī īres līgums tiek izbeigts. Tāpat atbildētāja apņēmusies apmaksāt remonta izmaksas par bojājumiem, kas radušies īres līguma termiņa laikā un fiksēti telpu pieņemšanas-nodošanas aktā.

Kā redzams no lietā esošā nekustamā īpašuma /adrese A/ pieņemšanas – nodošanas akta, ko parakstījusi arī atbildētāja, 2016.gada 29.janvārī atbildētāja ir atbrīvojusi dzīvokli un nodevusi to prasītājam. Aktā ir fiksēti dzīvoklī konstatētie bojājumi: Virtuvē - visas sienas dažās vietās pleķainas, flīzes netīras, durvju stendere netīra. Noberzta grīdas seguma laminēta virsma. Bojāts viens logs (nevar atvērt vēdināšanas režīmā); Lielajā istabā - visas sienas netīras, pleķainas, dažviet noberztas tapetes, rīģipsī izsisti caurumi, viena no sienām netīra ar zilas krāsas švīkām. Grīda dažviet pleķaina, noberzta laminēta virsma. Koridorā - visas sienas netīras, pleķainas, sienā divas skrūves, uz grīdas daži pleķi. Mazajā istabā - visas sienas dažviet pleķainas, uz grīdas daži netīri pleķi, grīdas seguma laminēta virsma vietām noberzta. Vannas istabā - no izlietnes krāna ūdens maisītāja netek kārtais ūdens, nedeg vienā lampā spuldzīte, grīdas flīzes vietām netīras. Durvis netīras, pleķainas. Akts sastādīts un parakstīts abām pusēm klātesot, atbildētājai piekrītot aktā fiksētajiem dzīvokļa bojājumiem.

Prasītājs remontdarbu izmaksu apliecināšanai lietas materiāliem pievienojis 2016.gada 4.februāra pavadzīmi Nr.VTU16/099 par preču piegādi 59,43 EUR apmērā no SIA „Vejmars", kas apmaksāts 2016.gada 3.februārī, SIA „MBB Serviss" 2016.gada 4.februāra rēķinu Nr.0068 par veikto kosmētisko remontu un tīrīšanu dzīvoklī 81,64 EUR apmērā, kas apmaksāts 2016.gada 4.februārī.

Atbildētāja par dzīvoklim nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu prasītājam ir informēta lietas materiālos esošajā 2016.gada 18.februāra rēķinā Nr.2271.

Civillikuma 1773.pantā noteikts, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs - kad tas cēlies sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs - kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvaramā vara.

No Civillikuma 1775.panta izriet, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

No lietas materiālos esošajiem 2015.gada 14.decembra rēķina Nr.1904, 2016.gada 5.janvāra rēķina Nr.2002, 2016.gada 20.janvāra rēķina Nr.2088, 2016.gada 18.februāra rēķina Nr.2271 redzams, ka izrakstīti rēķini par komunālajiem pakalpojumiem, elektroenerģiju, nekustamā īpašuma nodokli, siltumenerģiju, apsaimniekošanas maksu, nokavējuma procenti, dzīvokļa remontdarbu izmaksu kompensāciju. No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētāja šos rēķinus pilnā apmērā nav apmaksājusi.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs 2016.gada 10.martā atbildētājai nosūtījis pretenziju ar lūgumu samaksāt īres un komunālo maksājumu parādu, dzīvokļa remontdarbu izmaksu kompensāciju, kas pretenzijas nosūtīšanas brīdī bija 1342,95 EUR. Vienlaicīgi atbildētāja brīdināta, ka, neveicot parāda apmaksu līdz 2016.gada 30.martam, prasītājs vērsīsies tiesā.

No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētāja arī pēc pretenzijas nosūtīšanas rēķinus pilnā apmērā nav apmaksājusi, un atbildētājas parāds prasītajam kopsummā ir 765,46 EUR.

Atbildētāja nav izmantojusi savas likumā noteiktās tiesības, nav apstrīdējusi īres parāda, komunālo maksājumu, nekustamā īpašuma nodokļa parādu un zaudējuma aprēķinus. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētāja būtu veikusi apmaksu par prasītāja izrakstītajiem rēķiniem.

Tiesa atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenams īres maksas, saņemto komunālo pakalpojumu un nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parāds 624,39 EUR apmērā un zaudējumi par dzīvoklim nodarītajiem bojājumiem 140,07 EUR, kopā 765,46 EUR apmērā.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs, un šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Kaut arī nokavējuma procentu maksāšana ir saistīta ar tiesību pārkāpumu - nokavējumu, tā daba paliek tāda pati kā procentiem vispār, proti, arī nokavējuma procentu uzdevums ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls, atrodoties normālā apritē.

Saskaņā ar noslēgtā līguma 3.7.punktu noteikts, ka par katru īres maksas vai citu īres līgumā noteikto maksājumu kavējumu (obligātā maksājuma par nekustamā īpašuma nodokli, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, un citu maksājumu kavējumu), īrnieks maksā Izīrētājam nokavējuma procentus 3% apmērā no nesamaksātās summas par katru kavēto samaksas dienu.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punktu līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Šī panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

No minētās normas izriet, ka tiesai ir kā tiesības, tā arī pienākums pat bez patērētāja prasības vai lūguma izvērtēt līguma noteikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām un vispārējiem tiesību principiem, tostarp, izvērtēt sodošo sakciju proporcionalitāti. Uz to, ka tiesai atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajai daļai, izšķirot strīdu, ir pienākums izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, turklāt neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus, ir norādīts vairākkārt Augstākās tiesas Senāta nolēmumos *(sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2013.gada 12.marta sprieduma lietā Nr. SKC-108 11.punktu, 2015.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-19, 2016.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.SKC-94)*.

No prasības pieteikumā ietvertajā prasības summas aprēķina redzams, ka prasītājs par kavētajām maksājuma dienām no atbildētājas 5969,87 EUR. Ņemot vērā, ka nokavējuma procentu summa ir pārsniegusi pamatparāda summu, prasītājs samazinājis nokavējuma procentus pamatparāda 765,46 EUR apmērā.

Kaut gan nokavējuma procentu mērķis pretēji līgumsoda mērķim nav sodīt, bet gan mudināt pildīt saistības, tomēr nokavējuma procenti ir kompensācija par saistību nepienācīgu izpildi.

Tiesa konstatē, ka līgums paredz nesamērīgu nokavējuma procentu apmēru - 3 % apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu, tas ir, tie sastāda 1095% gadā. Šāds nokavējuma procentu apmērs liecina nevis par prasītāja vēlmi saņemt taisnīgu atlīdzību par samaksas kavējumu, bet gan par atbildētājas sodīšanu, kas savukārt neatbilst nokavējuma procentu mērķim civiltiesībās.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestajai daļai, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-262/2012 norādījis, ka atbilstoši tiesību doktrīnā izteiktajai atziņai procentu atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai. Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem." (*skat. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA, Rīga, 2006, 145.lpp.).*

Tāpat Civillikuma 1764.pants paredz, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti. Jēdziens „godīga darījumu prakse" uzskatāms par Civillikuma 1.pantā nostiprinātā labas ticības principa atvasinājumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka līgumā ietvertais noteikums par nokavējumu procentiem 3% apmērā dienā ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu, un līdz ar to šis noteikums, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumā noteiktajam, nav piemērojams.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības saņemt no atbildētājas nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no nesamaksātās summas.

Līdz ar to, veicot pārrēķinu, kopējais procentu apmērs par laika periodu līdz 2017.gada 27.oktobrim ir 80,66 EUR (17,33 EUR + 21,44 EUR + 16,31 EUR + 25,58 EUR; rēķins Nr.1904 kavēts par 677 dienām, rēķins Nr.2002 par 652 dienām, rēķins Nr.2088 par 640 dienām, rēķins Nr.2271 par 611 dienām).

Tādejādi tiesa atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenami nokavējuma procenti 80,66 EUR apmērā, bet pārējā daļā, par procentu 684,80 EUR piedziņu, prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka parāda summu viņa būtu samaksājusi. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja argumentu, ka samaksa nav veikta, jo atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, samaksas pierādīšanas pienākums gulstas uz atbildētāju.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka prasība ir daļēji apmierināma, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājam galveno parādu 765,46 EUR (parāds par īres maksas, nekustamā īpašuma nodokļa un komunālo maksājumu kavējumu 624,39 EUR un zaudējumi par remontdarbu veikšanu 141,07 EUR), nokavējuma procentus par laika periodu no 2017.gada 27.oktobrim 80,66 EUR, savukārt daļā par procentu 684,80 EUR piedziņu, prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva 126,93 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji. Līdz ar to no atbildētājas piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem, atbilstoši lietā iesniegtajam rēķinam un maksājuma uzdevumam - par labu prasītājam 100,00 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no nenomaksātās pamatparāda summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. pantu, 189.pantu, 204.^{1} pantu, 250.^{25} pantu, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

Daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Investo", reģ.Nr.40103182167, galveno parādu 765,46 EUR (septiņi simti sešdesmit pieci *euro* un 46 centi), nokavējuma procentus par laika periodu līdz 2017.gada 27.oktobrim 80,66 EUR (astoņdesmit *euro* un 66 centi) un tiesāšanās izdevumus - samaksāto valsts nodevu 126,93 EUR (viens simts divdesmit seši *euro* un 93 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četri *euro* un 70 centi), kā arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 100,00 EUR (viens simts *euro* un 00 centi), kopā piedzenot 1077,76 EUR (viens tūkstotis septiņdesmit septiņi *euro* un 76 centi).

Noraidīt prasību daļā par nokavējumu procentu piedziņu 684,80 EUR apmērā.

Noteikt SIA „Investo", reģ.Nr.40103182167, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese D.Kantsone